

som, naar deres Uergjerrighed havde vundet Overhaand over deres simple sunde Sands og Fædrelandskjærlighed, skulde kunne møde her i det offentlige Thing og benytte Tidsomstændighederne for at tilfredsstille denne personlige Uergjerrighed, maaskee til liben Baade for Staten. Det vilde være ligesaa skadeligt, som om vi derved, at dette jævnlige havde hændet, skulde komme til at savne det store Gode, at Regjeringen ikke sjældent recruterer af Mænd, udgaaede fra den lovgivende Forsamling. — Man maa see at finde en rolig Middelvei mellem disse Bevægelser, man maa stræbe efter en Bevægelse, der er sund, som gjør, at efter en længere Stræben, efter en vedholdende Virksomhed, efter en rolig og beständig Optræden, naar Regjeringen, saa at sige, lidt efter lidt opslides, falder over sine egne Been, at der saa i den lovgivende Forsamling findes Elementer, som kunne træde til og deeltage i at føre Statskibet; men den Tilstand kan ikke tilstedes, hvor man trænger sig frem, overseende Vanfælgighederne, Statens Fare, blot for at kunne for sin Person vinde en Stilling, hvori det maaskee kan lykkes at gaae, men hvor det ogsaa kan være, at man gjør megen og ubodelig Skade (Steen: Hvor er det skeet?). Jeg taler ikke om, hvor det er skeet, jeg taler kun om, hvad der kan skee: her er ikke Spørgsmaal om, hvad der er skeet, men her er der Spørgsmaal om, hvorledes der kan tages saadanne Forholdsregler, at Regjeringen ikke for Fremtiden skal blive vanmægtig ligeoverfor dem, der benytte Rigsdagen til at trænge sig frem, ligeoverfor Embedsmænds politiske Optræden i Rigsdagen. Det er ligeoverfor dem, man nu vil søge igjennem Lovgivningen at gjøre Regjeringen afmægtig. Ved hvad jeg her siger, vil jeg ikke besmykke det, der er skeet, jeg vil lade det henstaae, maaskee i flere Retninger som en uheldig Kjendsgjerning; men det har været et Tegns til, at der ligger et Liv af den Natur i vor parlamentariske Udvikling, og det er vigtigt, at vi ikke tillintegjøre dette Liv i sit første Opsving, fordi de første Tilfældigheder deraf kunne have været uheldige. Det er Noget, man altid maa lægge Mærke til her i Verden, at der er en god Sæd og en slet Sæd, som staae ved Siden

af hinanden, og man skal ikke oprive den gode Sæd, fordi man absolut vil være af med den slette. Om ogsaa en Lov, om ogsaa en Bestemmelse i et enkelt Tilfælde, og da den første Gang blev brugt, er brugt uheldigt, saa skulde vi dog ikke berøve os Midlerne til at kunne bruge den igjen. Jeg skal meget gjerne indrømme, at man kan tænke sig en Udvikling af Lovgivningen, som i denne Henseende kan være meget nyttig og virksom; men da maatte den være saaledes, at man kom til at fastsætte, at de fleste eller den langt overveiende Deel af Embedsmænd vare indsatte, saa at sige, ved en Contract, saa at Regjeringen havde Lov til, idet den ansatte Embedsmænd, at forelægge dem ganske positive Betingelser, hvorunder de stode ligeoverfor Staten, og dertil mellem vilde da upaatvileligt med Hensyn til en stor Deel af disse Embedsmænd, som det skeer paa andre Steder, blive optaget den Betingelse, at, dersom en saadan Embedsmand overtog en parlamentarisk Stilling, skete det under Forsætning af, at han opgav sit Embede. Man maa vel huske paa, at, dengang Grundloven blev givet, var det meget under Overveelse, om det ikke vilde være rigtigt at udelukke visse Classer af Embedsmænd, og blandt andre blev der nævnt den geistlige Stand, idet der var Mange, som meente, at det vilde være meget vanfæligt at forene det rigtigt ydmyge og kristelige Sindslag med en dristig og djærv parlamentarisk Optræden. Hvis jeg ikke husker feil, saa henviste man til den Tid, da man saae Geistligheden iført Harnisk og Rustning og søgte derved at kaste et mindre heldigt Stik paa et Forhold af den Natur, men det blev forkastet, og, dersom jeg mindes ret, var jeg selv blandt dem, der modsatte mig en Bestemmelse af den Art, idet det dengang, som nu, var min fulde Overtydning, at man skal lade Balget ligge mellem Bælgeren og den Balgte, men saa skal man ogsaa fra Bælgerens Side vide rigtigt at vurdere den Betydning, der ligger i enhver enkelt Rigsdagsmænds Optræden, og Bælgerne skulle vide, om den Mand, som de betroe et dristigt Hverv, et Hverv, som kræver dristig Optræden under vanfælige Forhold, at han er en Mand, som ogsaa er fattet paa at bære de personlige Offre, som ere en Følge deraf. Jeg skal endnu